

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

Sermo XV. Timor Domini seruilis, qua Fundamentum, duo extrema vitet

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

inquit Ecclesiastes cap. XII. 11. sicut stimuli, & quasi clavi in altum defixi, quæ officium faciunt, quod in Architectonica Pali, ad humorem ædificationi noxium extundendum.

SERMO XV.

TIMOR DOMINI SERVILIS

Quæ Fundamentum, duo extrema vitet.

ARTICULUS I.

CHRISTUS ET DEIPARA

Non habuerunt Timorem Servilem.

VIBUS animæ solum non est palustre, id est, qui nullo sunt cupiditatum luto inquinati, aut peccati undis immerfi, eo fundandi genere, ad quod *Timor Servilis* requiritur, non indigent, ut altissimum virtutum palatium in se extruant, vel habeant in anima erectum. Quare ille fundandi modus omnibus non est necessarius. Certè, in **CHRISTI** Domini animam peccati omnis incapacem, infigi non potuerunt, ob plus, quàm ad adamantinã stabilitatem, *Pali Timoris Servilis*, licet *Dono filialis* fuerit præditus, secundum *Isaiæ* oraculum. **DEIPARA** quoque *Virgo*, quoniam terram mentis non habebat, vel luxuriæ sordibus inquinatam, vel concupiscentiã udam, vel
 lasci-

lascivia lubricam, vel vanitate fistulosam, vel spongiosam inconstantia, istius modi *Palis* non egebat. Quocirca, ut illam *Timoris casti & filialis* nunquam fuisse expertem, ita nullam *Timoris Servilis* partem habuisse omnino mihi persuadeo.

ARTICVLVS II.

TIMOR DOMINI SERVILIS

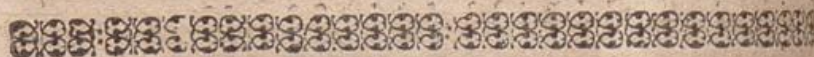
*Homnibus ceteris plurimum conducit ad inchoandam
Ædificationem Domus Spiritualis.*

VIRTUTIS hostes jurati, quorum istud unicum est votum: *Exinanite, exinanite usque ad fundamentum in eâ*, id est, Fundamentum funditus evellite, cum non neciant, Spirituale Ædificium in palustri nostro solo substructionem *Timoris Servilis* postulare, id sedulo curant, ut *Timoris* illius, vel *Carbones* calcari, meditationis incurbente machina non valeant, vel *Pali* infigi, considerationis iudicii & gehennæ impulsu non possint: nam & meditationem, & considerationem omnem salutarem dissipare conantur. Uritur autem hoc ad perficiendum *Cacodæmon* fidei Catholicæ adversarius, per quos disseminans *Zizania*, docet inter alia, malum, Deo quæ in gratum esse pœnæ timorem, nec fas esse Christiano, pœnam, quamvis gehennalem metuere. Est enim inter absurdissimos sectariorum qui superioris ævi hæresicham nominatissimum sequuntur, errores, iste: omnem pœnarum inferni Timorem non modò inutilem esse, sed etiam cum lethali junctum culpa facere hypocritam: atque idcirco pœnitentiam, quæ ex Timore calidè nascitur,

hascitur, non esse Deo acceptam: immò, hominem non
vi reatus crimine illi magis invisum reddere.

Quid posset dici ad impediendam spiritualem Ædi-
ficationem accommodatius? quid in Pietatis negotio
pernitiosius? Nam imprimis, cum *Timor Domini*, & ligna-
tè, *Serviliis*, sit *Initium*, id est, *Fundamentum Domus Sapientia*,
ac plerique omnes metu pœnarum, & suppliciorum à
flagitiosa vita abstrahantur, atque ad Virtutis Palatium
erigendum incitentur, qui Timorem istum è pectori-
bus suis eijcere tentant, *Fundamentum* virtutum omnium
evellere nituntur. Deinde, quod de hypocrisi dicitur,
blasphemum est, non tam hominum, quàm Cacodæ-
monum commentum. Neque enim Deus homines hy-
pocritas, aut peccatores facere potest: & tamen ipse est
qui *Timoris Palo* cor humanum configit. Quorsum enim
tam frequenter, tenebras exteriores, dentium crucia-
tum, incendia sempiterna, & alia gehennæ supplicia per
se, perque suos ingeminat, & comminatur? reor sanè,
nec aliã facilè comminisceris causam probabile, nisi,
ut Diaboli in nobis ædificio funditus everso, novũ soli-
dumque, pro Sapientia, seu Virtutum, Domo, Funda-
mentum ponamus. Ecclesia Dei, num filios suos hypo-
critis facere molitur, cum Judicium, tum particulare,
tum generale, formidinis, ac horroris plenissimum iis
toties proponit? Quid de Patribus & Magistris Ecclesiæ
dicam, viris sanctissimis, in quorum paræneticis nihil
occurrit frequentius, quàm commendatio *Timoris Servi-
liis*, non excluso *Filiali*, & ad illum exstimulatio? Audiatur
S. Basilius, Commentario in Psalmum xxxiii. *Timor sa-
lutaris, qui ad sanctitatem deducit, & anima divinitus insitus est,*
qualis existat, si cupis audire, attende. Quando fortè ad aliquod
*peccatum te videris paratum, illud horribile Christi Iudicium co-
pula. Hoc timore correptus & insitutus à pravis concupiscentiis*
ani-

animum cohibebis. S. Ambrosius ad Virginem lapsam, multis agit cum Virgine corrupta, & exstimulat, ut sibi gehennæ incendia, & tenebras exteriores ante oculos ponat. An fortasse, ut hypocritam faciat? Nec S. Hieronymus erat hypocrita, qui de se ipse scribebat: Ille ego sum, qui ob gehennæ metum tali me carcere damnaveram. Quid S. Augustinus? nonne initium conversionis suæ *lib. vi. Confess.* attribuit Timori, quæ semel conceptum in medio libidinum æstu retinuerat? Hoc igitur sit firmum ratumque, Isagogicum ad conversionem, introductorium ad pietatem, fundamentum denique Aedificii spiritualis, & initium Domus Sapientiæ, esse **TIMOREM DOMINI**, quem vobis enixissimè commendo.

NOTÆ.

Bellarminus *Concione secundâ de Iudicio extr.* Cùm omnes Lutherianorum errores mihi & absurdi, & perniciosi videantur, tum illum absurdissimum & perniciosissimum semper iudicavi, quem hominum pectoribus inferere conantur, cùm ajuunt *Timorem illum, qui ex iudiciorum DEI, & cruciatuum gehenna oritur solet, hominem hypocritam & magis reum reddere.* Legendus idem *Lib. de Pœnit. Rossensis Art. vi. damnatorum à Leone X. Tridentina Synodus sess. vi. Canone VIII.* Si quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad misericordiam DEI de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando abstinemus, peccatum esse, aut peccatores peiores facere, anathema sit.